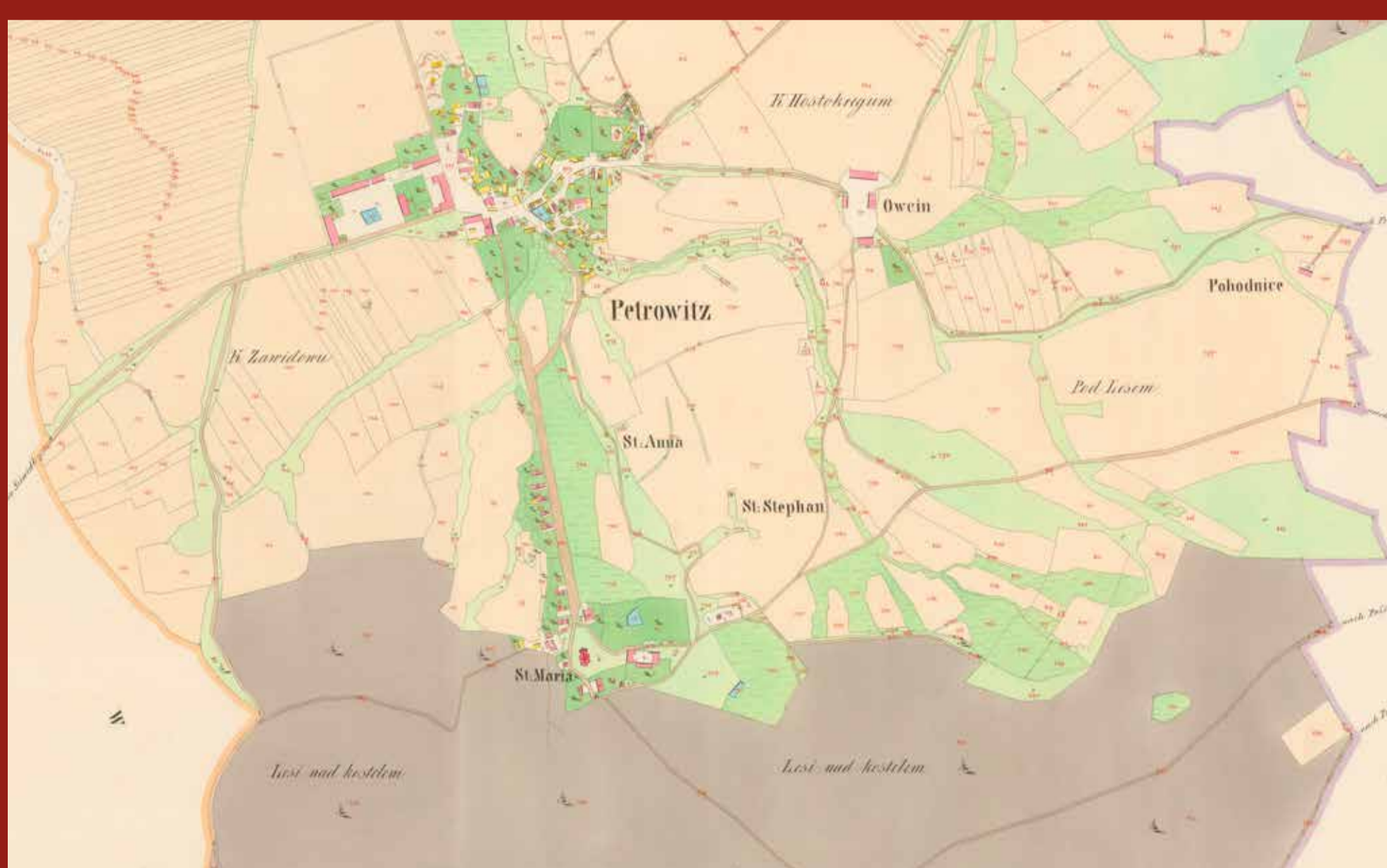

1.

1841

Petrovice

Středočeský kraj

Menší vesnice vznikající nově v 16. století kolem vrchnostenského sídla a na počátku 18. století kolem nově vybudovaného kostela, postupně spojená s ovčínem do téměř souvislé zástavby. Petrovice byly centrem nevelkého, původně manského panství, zaměřeného na zemědělskou výrobu.

2.

Vznik Petrovic (okres Rakovník) je kladen do roku 1519, kdy křivoklátský hejtmán Petr Holý z Chrástu založil novou obec s manskou povinností ke Křivoklátu. Postupně k ní přikoupil Hostokryje, Šanov, Václavy, Pšovlky a polovinu Řeřich. Jeho manželka Kateřina z Chmelic v roce 1523 koupila ještě Křekovice, čímž vzniklo panství Petrovice. Po rychlých změnách vlastníků nabyl roku 1621 konfiskované panství, tvrz (tou dobou spálenou) a vesnici, poplužní dvůr, ovčín a pivovar s výsadní krčmou Jan Zeller z Rosenthalu. Následovali další majitelé, z nichž Otto z Helvesenu, který panství získal v roce 1660, vykoupil Petrovice z manského závazku (1668). Po třicetileté válce se teprve roku 1652 objevují první čtyři osadníci, v roce 1680 je zde již dvanáct chalupníků. Podle jejich jmen lze soudit, že pocházeli z německy mluvících oblastí, ale v českém prostředí se brzy bohemizovali.

Nová etapa ve vývoji obce nastala poté, co panství koupil Jan Josef z Valdštejna, který po roce 1710 nechal na místě „zázračného“ pramene vybudovat kostel s farou, školou, hřbitovem, lázní a dvěma domky, které daly základ tzv. Horním Petrovicím. Podle číslování z roku 1771 bylo ve vsi 37 popisných čísel, poslední číslo 38 patřilo dnes již zaniklému mlýnu. Další majitel Štěpán Wallis rozdělil půdu chalupníkům z Petrovic a dalších vesnic a pustil se do dolování uhlí.

3.

Roku 1890 bylo v Petrovicích 92 domů s 544 česky a 5 německy mluvícími obyvateli. Nacházela se zde pětiletá škola, četnická stanice o jednom muži a pošta. Po vzniku Československa došlo k rozdělení půdy velkostatku (1922), zbytkový statek se zámkem koupil prof. Alois Jirák. Vesnice má vlastní katastrální území o rozloze 702 ha. V roce 2018 zde žilo 273 stálých obyvatel a roku 2001 tu bylo napočítáno 111 domů.

Petrovice patří mezi shlukové vsi vznikající postupným vývojem. Při dvoru existovala malá náves, kolem níž se soustředily nejstarší chalupy (čp. 6; **obr. 1**), další byly budovány při cestě do Rakovníka. První vilový dům (čp. 97) si v obci postavil učitel Lokvens v roce 1907. (**obr. 2**)

V 1. polovině 20. století proběhla masivní přestavba dříve roubených domů krytých doškovými střechami, střechy ze spalného materiálu se však udržely ještě o něco déle. Do současnosti se dochovalo jediné roubené stavení, někdejší domek čp. 20, sloužící dnes jako rekreační chalupa. (**obr. 3**) V roce 1925 obec vybudovala na místě někdejší pastoušky čp. 14 obecní dům, k němuž vypracoval plány rakovnický Vendelín Majer. Další domky projektoval zpravidla František Hynk, stavitel z nedalekého Zavidova. Zřejmě pražský architekt navrhoval reprezentativní vilu čp. 21 v neobarokním stylu, dokončenou v roce 1931 (**obr. 4**)

4.

V roce 1959 byl po čtyřicetileté existenci rozpuštěn Sokol. Ve stejném roce zde vzniklo JZD, přičemž zde již dříve existoval státní statek, hospodařící na někdejší zbytkovém statku. Po roce 1965 došlo k razantnímu zásahu do půdorysného rozvrhu vsi, když byla zbořením čp. 57 a 58 vytvořena nová náves.